

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“

виносить: в Австрії:	24 К
на цілий рік	12 К
за пів року	6 К
на чверть року	3 К
на місяць	2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотині.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-сусільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возмеш милості і віри не возмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Ревізия польської політики.

(I) Нема може пароду, говорить один з сучасних поважних польських політиків, в якім бірно легко могли дійти до впливу люди неприваблені, позбавлені політичного сприту, легкодушні а заразом однак крикливі, певні себе і граючі на нутрі популярних фраз „патріотичних“ — як саме народ польський!

Польський народ, якому нещасти, як політичні, так і народні, досить доскулили, та якого ті злідні досить зденерували, став ся вразливим, в настрою змінним і уляглим ріжним струнам, що то менше, то більше мило ему пригригають..

І поки ті пригришки не перетягали струн, поки они не переходили міри умірковання, поки не впадали в божевільний стан, могла польська сусільність дивитись на них зі спокоєм і не обавляти ся.

Ta нещасти хотіло, що ті струни для польської сусільності непожадані і шкідливі, таки перетягнулись.

Польська думка політична стала в останніх часах попадати в соравдішній стан хоробливий і для її сусільності дуже небезпечний; ріжного рода „творителі опії“ публичної в роді „Kurjer-a codzienn-o“ в Krakow a „Slow-a polsk-o“, „Gazet-i Nadow-o“ i „Kurjer-a lwowsk-o“ у Львові піддали дотеперину політику польську в Австрії досадій „критиці“.. виповили континуаторам реальної політики в особах Білінського а ще гірше намісника Бобжинського борбу на смерть і життя.. і поклали нову, близьче неозначену, но наскрізь крикливу „програму“, відеуджуючи своїх й найліпших синів від правди і честі і маючи для них лише одне слово: „zdraj-sa“, наколи не піддадуть ся їх авторитетови „непомільності“ і їдуть за своєю давною реальною програмою.

I коли бі ті поклики, хоробливі і шкідливі, не мали послуху — можна би перетерпіти. Та як я сказав, польська сусільність стала занадто вражливою. Хоробливі клічі, червоні і скрайно радикальні, які й нашу сусільність, на щасте не довго, точиль, примишають ся в тій на око вишколеній політично сусільності небувало скоро, бо клічі се бомбастично по поверхові: „naród“ i „ojczyzna“ а в великий мірі підтримувані Поляками „możeszowego wyznania“, живим походним всюди там прикладати руку, де гниль, розклад, а може й революція.

I на жаль, та жменя представників політичної бляги як в пресі, так на зборах і по товариствах єднає чимраз то більше приклонників, здобував она собі вплив не лише між старшими, но й молодшими, а молодіж та несе то „світло правди“ дальше на села і позиція „божевільних“ скріплює ся.

Що стане ся в короткім часі зі сусільностю такою, якот молодець в сімнайць-літній потрафить відважно виписати в матуральній задачі реприменди „всім і всі“.. отже й своїм професорам і свому директору ви і своєму інспекторові, — що нині властиво вже нема патріотів між Поляками, бо кождай дбас лиш о той „bałczek austriacki“ і о „szabelkę“? Що стане ся, коли подібні „просвітителі народні“ підуть з такою карколомною політикою на села? Сегох они прецінь в гімназії не могли навчити ся. Се зробили ті огідні опікуни позашкільні, ті галасливі патріоти в „Kurjer-iv“ і „Slow-a“ які висувають жертв наперед, а самі ховають ся за „parkanu“.

I час, найвищий час, щоби сусільність польська отмила ся, відкинула геть тих не

прошених „проводирів“ і „політиків“, — розумний голос одиниці Людвіка Кульчицького, одиниці, яка, як сам признає, не має в сусільності ніякої „позиції“ і не є в ні постом.. Гломбінським, ні президентом.. Найманом, професором.. Грабским і т. д не може одним словом, одною або двома брошурами зробити переворот!

Tut треба одиниць більше, tut треба цієї організації, tut треба, так сказав би я, бльоку, но бльоку сильного, бльоку неустроїшого, бльоку з певними і незломними засадами, який би не улягав терором кількох чи кільканадцятьох божевільних одиниць, який не лякає би ся першої лішої сінгітраної опії, чи то петиціями, чи фальшивими телеграмами, чи інтерпеляціями, чи брехливими ревеляціями, який би стояв при своїх разрешених постановах непорушно (vide початковий стан справи українського університету в „колі польськім“) а перепроваджене савації тоді було би можливе, ворожі чинники „польської політики“ тоді би осіли і сусільність польська не була би непоконна такими кличами, які її провадять лише в пропасть і загибель..

4-ка.

Конечність католицької преси у пас і сії організація.

(Дальше).

В теологічно-практичнім Quartalschrift¹⁾ вчитав я статю директора дніцезального пресового товариства в Лінці п. з. „Die katholische Presse und der Klerus von Oberösterreich“, в котрій наглядно представлено, як розвивалося це товариство і до яких подиву гідних довело наслідків. „Die Gesamtauflage aller in Oberösterreich erscheinenden Zeitungen“ пише він „christlich sozialer Tendenz beträgt 119.000. Die gegnerische Presse hat eine Gesamtauflage von 48.300 Exemplaren, also nicht einmal die Hälfte“. До него я і удався з письменним прошенням о надісланні ріжних інформацій і статута, представивши, який у нас невідрядний стан кат. преси. На се дістав я слідуючу відповідь, которую за его згодою поєднаю до цим до прилюдного відома, тим більше, що маркаант єго висказів підносять як раз так незваний у нас конечність організаційні агітаційні кат. преси. „Ein Pressverein“ пише він — „hat gewiss eine grosse Bedeutung, wenn er an sämtlichen Punkten angeführt ist, für alle diejenigen, die, welche überhaupt für die Presse zu interessieren sind. Wenn sie eine grosse Anzahl von Mitgliedern gewinnen, welche nur jährlich K 2, — einzahlen, so haben sie ein bestimmtes jährliches Sämmchen zur Verfügung. Die Hauptache aber sind es Männer, die sich voll und ganz der kath. Presse annehmen, am besten Priester. Diese sollen vor allem zahlreiche Dekanatsversammlungen besuchen und den Klerus zu begeistern suchen, dass er selbst dem neuen Press- oder Piusverein, wie Sie den Verein nennen wollen, beitrete, dass in jedem auch in dem kleinsten Orte eine kleine Ortsgruppe gegründet wird, Wie beim Piusverein sollen auch Frauen herbeigezogen werden, was bei Ihnen als verheirateten Priestern welche zahlreiche familiäre Annexionen besitzen, noch leichter kommt, und ihnen in zahlreichen Predigten und Versammlungen vor Augen gestellt werden, wohin es führt, wenn die schlechte Presse regiert: zur freien Ehe, freien Schule, Entchri-

stlichung der Familie etz. Für ältere sollen ganz kleine Beiträge eingeführt werden, vielleicht wenige Heller in Monate. Erst wenn ein ganzes Volk sich für die Presse interessiert, dann geht es vorwärts.

„Die ganze aber Kunst des Erfolges liegt nicht so sehr im Flugschriften verbreiten, welche vielfach nicht gelesen werden, sondern in der Agitation von Haus zu Haus, von Mann zu Mann, von Tür zur Tür. Organisation ist das Schlagwort unserer Zeit und das Geheimnis des Erfolges.

„einige Männer sollen sich finden, die recht populär und passend zu reden verstehen und von Ort zu Ort als Apostel der Presse gehen, dort Versammlungen und Predigten halten und organisioren.

Агітація і організація, то є отже ті паконечніші чинники, які мусить ся узгляднити, коли які діло хоче ся як слід перевести, а тим більше, щоби двигнути кат. пресу і створити єї велику і независиму.

Подивимся приміром, як агітують соціалісти в Австрії в користь своєї преси. В 1910 році уладжено спеціально в тій цілі 4.762 товарищів зібраних, 12.000 на § 2. зборів і 2.091 народних зборів. Яка величезна праця в користь преси лежить в тих зборах. Якби ми зробили лише десяту частину того, який незвичайний успіх був би в неї?²⁾.

Ту ціль, а не іншу має товариство св. Йосафата, яке на вірі віденського Pius-Verein, вже уконституовано ся в Станіславові в місяці марці цього року і видаючи отсей реферат розпочalo свою діяльність від запізнання читачів в ситуацію, в якій живемо, щоби видали потім осібні статути і інструкції розпочинати після них позитивну роботу³⁾.

Кожда велика і спасенна ідея, щоби досягнула свою ціль, мусить ввійти в життя, або іншими словами, мусить бути спонуляризована. Если маси народу нею одушевлюються, то і переведені ідеї в чин в найлекше. До того, як я передше сказав, служить організація і агітація.

Організація товариства св. Пія V. після статута полягає на тім, щоби:

a) Складувати збори по всіх місцевостях, уладжувати відчити наукні і організаційні.

b) Видаване, підномагане і поширюване кат. часописів, брошур, листків і кореспонденцій, а також закладане згідно підномагання бібліотек.

c) Закладане і підмога читальні.

d) Основане і проважене друкарень і книгарень.

e) Заложене інсератового бюро.

f) Запомагане кат. журналістів.

Агітація товариства полягає в тім, щоби:

1) Люді спонукати до викинення зі своїх родин злі часописів і книжки, вказуючи їм їхній погубний вплив;

2) спонукати людей до записування добрих часописів і книжок, до дописування до них поміщування в них оповісток;

3) заохочувати їх до вступлення в члени товариства Пія;

4) закладати як найбільше місцевих груп.⁴⁾

Значне такої агітації в величезне, проте найсвідчать висказів папів Пія IX., Льва XIII. і Пія X., котрі таку агітацію в користь кат. преси називають модернім апостольством. Если записуване добро часописи є добрич і вміснім в заслуగу ділом, то тим більшу заслугу мати ме той, хто старає ся, щоби добри часописи мали як найбільше передплатників. Если в незвичайнім добром

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских съятів о 5 год. по полуночі. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукоши звертає ся лише впередну засторогу.

Рекламації лише неопечатані в вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цій 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Податки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

учинком, коли хто уратув чоловіка перед нападом опришків, то яким же може бути те, коли хто не тіло, але душу людську уратув від погибелі. Скільки то душ вже уратовано через те, що спонукав люді добре волі відкликнути злі часописи і книжки? Если найкрасішим обявом харитативної діяльності є хороши наявність дітей, то стократ більшу заслугу має такий агітатор, що старає ся усунути жерело загального віспутя, яким є ліха преса.

Пій X. назвав Піве товариство ратуяком католиків в Австрії, де — як каже „Courrier européen“⁵⁾ — в площа, на якій має відбудутися рішуча боротьба проти папства. У нас справді ані церков, аї кат. товариства, аї кат. посли, аї священство доси незорганізоване, не є в силі здергати той затроюючий сусільність вплив злії преси. Лише отверта боротьба а не відкликання переговори, ведена на цілою силою агітації і організації Півового товариства змогли бі піднести упавший праця релігійної съвідомості і моралі. Коли се тепер не удасть ся, так наш народ стане поталою тих стремінь, які так ярко съвітять через стовпці нашої злії преси. Тому і в тую горячу пору повинно найти ся у нас значе число агітаторів, щоби хотіли в користь того великого заміреного діла охотно віддати воївої свої сили.

(Дальше буде).

¹⁾ Quartalschrift. Linz. II. N. 1912.²⁾ Vortragsskizzen des Pius-Vereines.³⁾ Є се отже товариство рівнозначне з товариством св. Пія. Нічим не ріжнить ся від него, лише назвою для більшого спонуляризовання і коли в дальшім тягу буде бесіда за товариство св. Пія, то розуміті тід ним належить товариство св. Йосафата.⁴⁾ §. 13. В кождій місцевості, в котрій найде ся 10 членів, можна заложити місцеву групу тов. Пія, котра підлягає головному товариству, має свою голову, писаря і скарбника. При виданю статутів будуть права і обов'язки місцевих груп строго очеркнені. Цільний план тої організації взорований на німецких статутах з узгляднем наших обставин.⁵⁾ C. E. 1909.

Пособлюваже схизми в Італії.

(Конець).

Ми хочемо лиш звернути в тім згаді увагу на перший випуск в 1911 р. згаданого русофільського органу. В

стантським звучить також й дефініція поняття „Евангелія“ в тій самій русофільській часописі:

„Евангеліє — у них — єсть въ сущности коротке представленье, приступне и полулярне поучение, одухотворене однако убѣжденiemъ о правдѣ и основане на авторитетѣ, который стоятъ далеко поза нами и не числитъ съ тымъ, что люди думаютъ въ рѣжныхъ временахъ и мѣстцахъ.“^{*)}

То є отже дефініція Евангелія, яку подає орган товариства греко-католицькихъ съяшениківъ!

Такожъ повні права представляється тут в некатолицькімъ дусі! Въ згаданімъ що йно органі читаємо: „Законъ бо, яко такій, есть соглашеніе людей, вспольно жючихъ на унормованіе правъ кожного отдельного члена даннаго общества — до уживанія свободы“

Такожъ отже і ся дефініція цілкомъ в протестантско-схизматичкімъ дусі скомпонована і кладе в місце католицької обективної норми — суб'єктиву!

Не від'є буде такожъ згадати, що орган сї католицькихъ русофільськихъ съяшениківъ принявъ в „великимъ восторгомъ“ саме той — впрочому знаній схизмофільський артикул князя Макса Саксонського, який съявили Отцемъ в Римі бувъ як найостріше осудженій і самимъ таки авторомъ зовсімъ явно відкликаний. Статія ся — пригадую — з'явилася була в минувшімъ році в часописі „Roma e l' Orient“ (1911) і викликала небувале враженіе!

Згаданий в горі органъ русофільськихъ съяшениківъ, якого співробітниками в між іншими такожъ й професори університетскій члені капітули, поміщув в першімъ зонти 1912 р. статію: „Наш обряд і єго латиниці“.^{*)} Въ тій то статі падає ся страшно-страшно над зовсімъ правнимъ змінами руского обряду. Притімъ однакъ дальнє приходить ось така характеристична увага:

„Касательно этого послѣдняго (усуненія губки при обтиранию дискаса) соборъ Замойскій послѣдоваль обще въ западномъ сколястическомъ богословію принятому мнѣнію (!) что св. Тѣло Христово остается и въ самой маленькой частичкѣ, даже и пылинкѣ оставшейся изъ освященного хлѣба.“

Така „писанина“ зі сторони съяшеничого органу католицькихъ съяшениківъ є вже широта скандаломъ!

Католицьку догму уважається лиши „поглядомъ“, а принятіе той же догми — латиниціємъ руского обряду.

Та вкінці навіть в чисто офіційльнімъ органі греко-католицької архієпископської діаспори: „Львівсько-архієпархіальний Вѣдомості“ в дні 20. мая 1912, читаємо місця, які нас відповідь в зачудованіе вводять, а які ю не образований народъ можуть відрошно шкідливо ділать, коли ще при тімъ „батюшки атчи“ після „своєї переконанії“ єму їхъ „представлять“ і „вітолкують“!

На 47. стороні між іншими читаємо тамъ:

„Належить такожъ парохіянамъ пояснити, що відлучений християнинъ, іменно в Росії і на Українѣ, називається „православній“ або „правовірній“, бо они вѣру християнську мають всю праву заховали!“

Щоби зрозуміти непорозумінє, яке подібні „пояснення“ могли би викликати в самімъ народѣ, треба взяти під розглядъ назустріч „православній“, або „правовірній“ питому як католицькимъ Русинамъ, такъ й схизматичкимъ Русинамъ, а вкінці й Росіянамъ...

Іменно цілій католицький народъ, греко-русского обряду в Галичинѣ називає себе такъ якъ схизматики „православнімъ“! Ба навіть і при съяви богослужіння в греко-католицькій Церкві, молити ся съяшеник перед вівтаремъ в народові зрозумілій церковно-слов'янській мові а відвертаючи ся до народа, благословить єго і говорить: „И всѣхъ вѣстъ православній християнъ да помянетъ Господь Богъ во царствіи своемъ!“ Є се отже цілкомъ несмачно, в офіційнімъ органі церковнімъ називати схизматичківъ такожъ „православніми“, або „правовірніми“, хотій би тамъ їхъ не кий — говорить якийсь дописникъ якъ себе в противствію до католицької сувателі зі Сянокомъ — не від'є Церкви „православнімъ“, або „правовірнімъ“ віртась при кождій Службі назвали! Въ тімъ однакъ лежить велика небезпека для съяви католицької віри. Бо агітатори схизматики в Галичинѣ і Угорщинѣ пригадують і отверто будемо на її справи дивитися, та саме уніятськимъ Русинамъ все про те, що они самихъ себе не обманювати, дійдемо до жерела зла, а разъ полапавши, зрозумімо, що ідти они в наслідокъ переходу до ориєнタルної мають дальше робити, щоби на будуче не захисникъ в який спосіб не стратити „православніми“, скакували нас несподіванки, та щоби ми не

вірності“, та що они рѣдше з іншими „православніми“ получать ся! та їхъ не одна слабша в вірі душа дася на ту вудку зімати!

Ми католики можемо лиши самі себе називати „православніми“ а в ніякій спосіб схизматики, які від часу відлучення їхъ від Риму, такожъ й основні науки католицької віри змінили.

Схизматики волишать ся для нас католиків лише ехізматиками, а не „православніми“ або „правовірніми“, подібно як протестанти волишать ся для нас лиши протестантами, т. є. такими, які против католицької правди запротестували, а не „евангельками“ — евангелия християнами, як самі себе они прозвали!

Добрі католики не повинні отже наслідкомъ небезпечнихъ, чи ненеобачнихъ поглядів ще й небезпечністю схизми збільшувати!

* * *

Добрі католики, — сказав би я від себе — повинні власне такі слова геть усувати, які давали би хотій позир спільної претенсії до тихъ самихъ назв, тої самої поваги.

Держать ся Росіяни чи їхні за кордономъ „православного“ того слова і держать ся такъ неправно, як неправно заграбили ї ти перші для себе назустріч Руслану — то ї чому ж наші церковні власти власно в цілі усунені деморалізації можливої між простимъ народомъ, не можуть запровадити іншого слова о тімъ самімъ значенні! Такъ прецінь є уже й не від'єні такі съяшеникі, які звісімъ слушно усунули слово „православній“ з богослужіння — а звертаючи ся до людей говорили ї гово

рять: „І всіхъ васъ „правовірніхъ“ і т. д.“

Коли отже деякі привішли до того переконання, що зміна потрібна а навіть для добра нашого народу конечна, то ї чому ж загал не може сего приняти? Чому ї найвисіші духовні власти не поручать власне того до виповнення і примінення, місто „положувати“, що „православні“ same тому „православні“ — бо они всю віру Христову, майже всю праву заховали! А будемо на такі „дрібнички“ звертати увагу й трохи остережніше оцінювати, що можна повагою князя Церкви в засторубувати — а чого не можна, то ї усунемо неодну аномалію, яка нам нині відома скідати, а що найголовніше усунемо ся з цід заміти, що ми самі православію пособляли!

Не діперва алярми робити, коли уже небезпечніство на місці, но слідити бачно за всякими чинниками, які то небезпечніство приготовлюють... слідити й параліжувати, бо коли хата уже зі всіх сторін зачне горіти — тоді вже буде за пізно. Стамънко собі колись не спостережено в церкві, де Службу Божу відправляє „рівний русофіл“ хлопові або студентові. Чи не впаде вамъ в око сей специальний „натиск“, піднесені голосу, сказавши навіть „заакцентовані“ перед менші съвідомими слухачами, що ми „православа ви“ — значить Росіяни!

Они — добре політики! — найшли аж

при престолі ґрунт до агітації у користь

„руського царя“, надуживаючи поваги Церкви і її власти.

I коли такъ возьмемо отверто, не обвидаючи в бавовну, щоби тамъ, недай Боже, якъ старшихъ єреївъ крилоша в пелеринами — чи й професорів не обидити, коли такъ ясно поставимо питане, то ї знайдемо жерело, відки се приходить, що добрий сей й привязаний селянин такъ легко піддається агітації православія, або такій новоупечений матурист гімназіальний, якому черезъ 8 років вкладали в голову науку католицької Церкви, — річ природна в інтермедицами „правописанія церковного“ — стає ся безпосереднімъ агітаторомъ „руського православія“... Лиш коли такъ возьмемо справу, зрозумімо такі апострофи і тімъ подібні апельвані „Прикарпатської Русланії“ до їхъ „нездекларованихъ“ старокурсниківъ съяшениківъ, щоби того „православія“ такъ дуже не боялися, бо

ї чиж самъ митрополит Шептицький, або „правовірніми“, хотій би тамъ їхъ не кий — говорить якийсь дописникъ якъ себе в противствію до католицької сувателі зі Сянокомъ — не від'є Церкви „православніми“, або „правовірніми“ віртась при кождій Службі назвали! Въ тімъ однакъ лежить велика небезпека для съяви католицької віри. Бо агітатори схизматики в Галичинѣ і Угорщинѣ пригадують і отверто будемо на її справи дивитися, та саме уніятськимъ Русинамъ все про те, що они самихъ себе не обманювати, дійдемо до жерела зла, а разъ полапавши, зрозумімо, що ідти они в наслідокъ переходу до ориєнタルної мають дальше робити, щоби на будуче не захисникъ в який спосіб не стратити „православніми“, скакували нас несподіванки, та щоби ми не

потребували при такихъ для нас немиліхъ несподіванкахъ бити ся самі в груди зі словами:

„Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!“

В Сянокі, дні 18. липня 1912.

4-ка.

*) Церков. Вост. 1911. ст. 11.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіхъ реставраціяхъ, каварняхъ, торговляхъ і приєзднівъ намъ новихъ передплатниківъ в кругахъ своїхъ знакомихъ.

Політичний огляд.

Заграниця.

Переворот в Туреччині. Головне домагане Альбанцівъ, себто розвязане палати послів дуже поколотило і такъ неясну орієнтацію в турецькій політиці. Правительство згодилося вдоволити Альбанцівъ і розвязати палату послів, однакъ виконаню свого наміру стрінулося з опоромъ палати. Сказати такъ не від'є, а краще з соломонськимъ порішенемъ справи розвязання парламенту. На внесокъ послів Джавіда ухвалено правительству заяву недовіра, після чого палата послів сама себе відрочила на необмежений часъ. І палата послів нема і правительство єї не розвязало, і коза ціла і вовк сидить — а Альбанці — що найголовніше — вдоволені.

Може справдї заносить ся на мир в Альбанії. З Відня доносять, що переговори в Пріштині покінчилися побідою Альбанцівъ. Правительственна комісія згодила ся на домагання Альбанцівъ: на зворот оружя ворохобникамъ, признання відшкодування за військову експедицію, генеральну амністію, введене альбанською мовою в школахъ і урядахъ, а такожъ іменовання альбанськихъ адміністрацій урядниківъ.

Такі рісти надійшли вчера по полуночі з Царгороду.

Нинішні телеграми приносять що разъ то грізний вісти. В Царгороді проголошено 40-днівний станъ облоги. Сильні відділи кінноти і піхоти переходять улицями міста. До Стамбулу вислано кінноту. Клуб молодотурецького осереднього комітету є сильно обставлений війскомъ. Кругляють поголоски, що послід турецкого парламенту мають зібрати ся на наради в якісь провінційній місті. Не може бути в Смирні, ні в Солуні, ні Адриянополі, бо військові залоги сихъ міст виразно заявили ся проти комітету. Командант залоги в Смирні вислав оноді телеграму до правительства з заявою, що коли палата послів не розвяже до 48 годинъ, то військо помашерує на Царгород. Один контрторпедовецъ прибув вчера рано до Дарданелей і станову перед будинкомъ парламенту.

В Альбанії дальше кинуть. Положене в Прізрені сталося грізне. Дні 31. м. м. около 400 уоруженихъ Альбанцівъ ввійшло до міста. Досі ладу не нарушено, але треба сего боятися. З ріжкихъ міст північної Альбанії помашерували до Матровіце 5000 Альбанцівъ.

Турецько-чорногорський бой. З Цетинії доносять: Нині знова прийшло до кріавової розвідки над чорногорско-турецкою границею. Огонь тревав цілий день. Про вислід борби нема близькихъ відомостей.

На Балканії заносить ся на подїї, які не полишуть мабуть і нашої держави в резерві. Се треба тямити і не легковажити турецкого огню.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Успене св. Анни; римо-кат.: Кастана. — В четвер: руско-кат.: Ермолая; римо-кат.: Кирилка.

— Редактори „Діла“ розгнівали ся на нас, назвали ншу часописъ „намісниківско-хомінівською газеткою“, підсунули намъ „компромітувати „Діло“ похвалами і признаціями“, закинули намъ „політичну безхарактерність“ а вавіть кинули заміт, що ми маємо

„приписану маршруту чуживцями і ворогами нашого народу“. І все те за виїмки з статій „Діла“, які ми підтримали такі самі гадки, то „Діло“ називало нас „хрунами“, а тепер, очевидно, „Діло“ став прикро, що само війшло на „хрун“ і лася на перекупка з недалекого свого сусідства. Статії проф. Грушевського ми ніколи не передруковували, лише реєстрували їх, а гадку про нихъ висловлювали нераз в такім дусі, що лекше критикували політичну роботу, чимъ її вести, що проф. Грушевський іншу веде політику в Галичині, а іншу в Росії, і черезъ те не все можна брати его гадки поважно та що проф. Грушевський, який

тому подвоїли ся, що не було контрагітації з противної жидівсько-польської сторони; тому лише станемо до нової борги з польсько- жидівською стороною, я сумніваюся, чи жиди дадуть таке саме число т. є 600, коли тимчасом Русини при дуже малій та першій агітації дали около 1300, а при по- передній більшій 1536. З того можна вносити, що при сильній агітації навіть під час життя змогли би Русини дати що найменше 1500 до 1600, а в осені і на весні 1700 об'є більше. З огляду на велику чисельну перевагу в голосах, на другий раз руский комітет, якщо піде разом зі співістями, най не відступить від числа 9 радників.

— Так ми Русини вибрали жидам б'я радників із заступників, і хоч ми побідили Поляків в III. колі, то зістали ми побіжені самими нашими союзниками жидами, а до того обиджени. Про се можна переконати ся з сего, що жиди-співісти певно не пріпадково почеркували нашим заступникам около 100 голосів; наші заступники на радних дісталі 1784, 1772 і 17772, коли жидівські 1869, 1831 і 1822. Так отже, хоч вібіто спільно ми побідили, то все так поступована жидів з певно не пріпадковим зчеркуванем наших заступників в радних передовісім (бо вже не говорю про незначне зчеркування наших радників) все характеризує жидівську перфідію. Не досить було жидам-співістям 7 радників (в дійсності належало би ся їм після відносин відданих голосів руских і жидівських лише 3 (2:1) і 3 заступників, они рефлектиуючи на можливі опорожнені місця котримсь з радних позчеркували 100 голосів нашим заступникам на радних, щоби себе на случай забезпечити. Тому на будуче повинні і члени руского комітету і себе забезпечити перед такими несподіванками і не вдоволяти ся половиною радників. Одно що можна побажати нашим місцам с. в запал до праці. Коби і в інших містах був такий запал, то певно такими не помітвано би по містах. Видко, що богато винні і ми самі, що звертаємо увагу лише на села і то не богато, а міста лишаємо польсько- жидівські нахабності.

— Силикане галицького сойму. Праска "Union" доносить, що галицький сойм має бути скликаний на день 20. вересня.

— Речниць силикане державної ради. З Праги доносить "České Slovo", що державна рада збере ся сего року дня 20. жовтня.

— Вінчане в цісарському домі. Вінчане внучки цісаря архікін Елизавети Францішки, дочки архікін Франца Сальватора, з гр. Вальдбург, відбудеться дія 4. жовтня в замковій каплиці в Вальзе, де мешкає стало архікін Франц Сальватор з родиною від 15 літ.

— Повітане нового, а працяне попередного краєвого маршала. Предсідники повітових рад вибираються 20. с. м. у Львові, щоби повітати нового краєвого маршала гр. А. Голуховського, а 21. с. м. виїжджають всі окремим поїздом до Радехова, щоби зложити подяку за довгу працю бувшому маршалкові гр. С. Баденському.

— Аванс архікінза Карла Франца Йосифа. З Відня доносить, що архікін Карло Франц Йосиф буде іменованний в нагоді уродин цісаря майором піхоти.

— Справа українського університету. З Черновець доносить до "N. fr. Presse", що посол М. Василько не знає нічого про зворот в питання руского університету, однак, що від кінця парламентарної сесії кілька разів переговорювало президія українського клубу, с. в др. К. Левицькій і Василько з міністрами Гайнольдом і Гусареком в тій справі. В найближчих дінях прибуде п. Василько до Відня і буде принятий міністром Гайнольдом. Потім удасться п. Василько за границю і буде вертати через Карльсбад, де повідомить про висід конференції з Гайнольдом перебуваючого там д-ра К. Левицького.

— "Gazeta Narodowa" і український університет. При нагоді, неправдивого зрештою, донесена "N. fr. Presse" про новий цісарський розпорядок в справі українського університету, про який ми вчера писали, подає наша "приятелька" "Narodówka" такий коментар: "Повторюємо, що ми вже кілька разів відзначували, що в справі уступок для Русинів ми пішли вже так далеко, що ні кроку більше вробити не можемо, і що, коли Львів не буде ясно і рішучо в горі виключений як осідок будучого руского університету, то не може прибути ніяка нова учительська сила (чи би

се був професор чи доцент) на львівській університеті". Апетит, як бачимо, дикий.

— Вісти з Ватикану. "Neue fr. Presse" доносить в телеграмі з Італії, що австро-угорський амбасадор при Ватикані, гр. Шенбург, який перебуває тепер в Італії, був перед візитом з Риму два рази на послухані у Св. Отеця і запевняв, що Св. Отець почував ся дуже добре і живо займається Евхаристичним конгресом у Відні. В австро-угорській амбасаді при Ватикані залишився окремий комітет. Він розвивав живу пропаганду за належаною участю Італії в конгресі.

— 3 Перемишаля доносять нам: "Вість подана в Вашій часописі, будьто би священики дукальського деканата внесли до Еп. Ординарія протест супроти супензії о. Михайла Юрчакевича, пароха в Чорнім, не має ніякої основи, є просто видумані". — До сей, в цілому вірдостойного жерела походачої вістки додаємо, що нашу новинку про протест дукальського духовенства (що нам самим видалося неймовірним) взяли ми з 829. числа "Прикарпатської Руси" із статті під заголовком: "Протестъ противъ произвола епископа-мазепинца", де написано (наводимо дослівно): "Отъ Дуки сообщаютъ намъ: Священики дукальского деканата отправили въ Перемышль единоудушный протестъ противъ отрѣшения о. Михайла Юрчакевича изъ с. Чернаго отъ священнодѣйствія".

Тактика "Прикарпатської Руси" вийшла в сїй справі як олива на верх.

— Про протиділане русофільському "Голосові Народу". Сю гаретку, редактовану в нечувано простацько-крикливій тоні, розпишають русофіли масами по селях; та її будуть є ще більше розпишати, бо проф. Гецев поїхав на "чольарський" зїзд у Москви і все щось съвіжого звідтам привезе. Сам "Голосъ народа" просить своїх читачів в 29. ч., щоби роздавали свої числа між українськими хлопів, а "отступнившимъ свою газету, вишило на рекламацию (!!) другій номеръ". Обманюване почати, до якого заохочує редакція "Голосу Народу" нас нічого не обходить, звертаємо лише увагу наших читачів, щоби сїй друкованій російській повені протиділи. Найлішче буде, коли они дадуть в руки несвідомій селянській масі "Основу" і присдають для неї стілки передплатників, що она зможе частіше появляти ся і в збільшенні обсямі, бо спосіб редакції в нїї є добрий а з єї сторінок вів любов до Церкви і народу.

— Товариш Бендаєвський з тюрем, господин Кольда, обжалував відвічального редактора "Kurjera lwowskого" за обиди чести в печатах. "Kurjer lwowski" украсив господина Кольда епітетом шпигуна, чим — очевидно — Кольда обидив ся.

— Горячо у Львові збільшається. Улиці пустять що раз більше. Здає ся, що Галичині стойте тепер в фазі горячої філії воздуха, від якої померло богато людей в Америці. Тай в Галичині є вже нещасні случаї. При вправах 18. полку краєвої оборони коло Кракова занедужали від спеки три учителі Бльосевич, Война і Шумовський; доперва по 2 годинах привернено занедужавшим съвідомістю.

А в Америці мали внаслідок... сніги.

— Австро-угорська воздушна флота. Військова управа наміряє закупити 34 літаки для армії, а іменно 10 літаків системи Льонер-Даймлер а 24 системи Етріха. Нині має австро-угорська армія 16 літаків системи Етріха і 4 скільки прилади, з яких однак лише 2 надавалися до ужитку під час війни. Військовий заряд купив вже один прилад системи Льонер-Даймлер. На тім приладі здобув поручник Бляшке рекорд висоти. — З кінцем сего року буде отже мати австро-угорська армія 55 літаків. Маринарка купила також один прилад системи Льонер-Даймлер, а другий одержить від австро-угорської кольонії в Баварії.

— Нові воєнні кораблі. "Zeit" доносить, що заряд маринарки значе в найкоротшій часі в Польщі будову нового воєнного корабля, призначеного до розкидання по морю мін. Кошти будови винесуть 1.600.000 К. В арсеналі маринарки в Польщі зачинається небавом будова плаваючих доків для торпедовців. Кошти сїї будови винесуть близько міліона корон.

— Викиз продукції і продажі солі в Галичині. В червні 1912 р. винесла продукція солі 171.872 метр. сотн., а продаж солі 124.538 м. с. В тім самім самім місяці минулого року винесла продукція 121.722, а продаж 107.064 метричні сотнарів. Продукція солі збільшила ся о 50.150 м. с., а продаж о 17.474 метр. сотнарів.

— Господарка в православних монастирах. З Вильна доносять, що управитель тамошнього православного монастиря усунено зі становища за споневірене 40.000 рублів з каси монастиря.

— Огонь. В середу, дія 31. липня навістив страшний пожар Посаду Фельштинську, стоячою саамірського пов. В короткім часі огорнув огонь 21 загород. Ратник був неможливий з причини сильної вітру і тому, що всі зановини були пошкоджені соломою. З помоцю прибули дооколичні огніві сторожі. До 12. год. вночі все перенімалося в попіл. Шкоду оцінюють на поверх 10.000 К, бо всі становища були повні звіїж і паші. Згоріло також кілька штук безроят, в людій ніхто, в звітком, що одна старша жінка померла зі страху. Причиною огню була необережність зі съвітлом.

— Крадіжка американських листів. В Відні арештовано онді почтового асистента, обжалованого о систематичну крадіжку американських листів, призначених переважно для Галичини. Арештований признає, що отримав листи, знаючи, що переселенці посылають часто в листах гроши до родини. Сума здефравдовані в той спосіб гроши досі не установлена.

— Борба з порнографією. Сими дніми появився випуск розпорядків міністерства судівництва, в якім містяться приписи що до поборювання порнографії. Міністерство внутрішніх справ іменує поліцію у Відні централю, яка має обовязок: 1) Збирати ріжні вісти, які могуть улекшити спарапіковані порнографічні письм, переступаючи обовязуючі в державі приписи проти неприличних письм, рисунків, образів і предметів, о скільки ті письма мають межинародну закраску. 2) Доставляти ріжні вісти, які могли бы перешкодити ввозові видавництв і предметів, згаданих під ч. 1, запевнити, або улекшити їх арештовані, а се в обсягу вітчінного законодавства. 3) Оголошувати закони, які видано, або видадут в державі в тій справі. 4) Повідомляти ріжнорядні власти держав, що беруть участь в умові, про карти і засуди, з нагоди переступлення злочинів наведених під ч. 1.

Крім сего належить до централю, як місцевого уряду віденського поліційного району: вести списки всіх осіб караних, або лише обжалованіх о розширюванні і рекламиовані неприличних предметів, вести списки про-

мисловів (як книги, друкарі, торговці карток, похатників), які в підозрілі о розширюванні неприличних предметів; урядувати в тім круїзі ділані, а особливо в тих справах в межинародну закраску, крім таких, які державна праця звертається в руки несвідомій селянській масі "Основу" і присдають для неї стілки передплатників, які підозрілі, лише відсутні в підозріліми анонсами в ілюстрованих днівниках і часописах, також вести списки судово заборонених друків з неприличним змістом.

Дирекція поліції, як централя поборювання неприличних письм, уживає скорочення: Z. g. R. Zentral gegen die Pornographie.

Також всі суди і уряди в покликані в окрузі свого поля діланя попирати о скільки можна дільність централю, маючи на цілі бороть з розповсюджуванням неморальних письм.

— Поляки в Прусах. Вислід останнього населення Пруса є доказом, що німецький стан посідання в Прусах сильно скріпився в некористі Поляків. На 40 міліонів населення Пруса має польське населення всього 3 і пів міліона жителів. Процент польського населення Пруса обнізився з 9.23 в 1890. році на 8.72. У всіх країнах східних Пруса слідне обніжене числа польського населення. Так само і в добуванні земельної власності Поляки втратили дуже багато, бо кольвоїзацийна комісія добула від року 1886. земельний обшар 385.000 гектарів, то Поляки збільшили свій стан посідання не ціліми 100.000 гектарами.

— Ворохобна і утваря вязнів. З Севастополя доносять: В плаваючі вязниці нападе шістьох увязнених моряків на ескорт, викинуло одного підофіцера до води, а відтак на човні утекли на сушу. Другий підофіцер почав стріляти до уткаючих і одного з них скалічив. Чотирох моряків зловлено, оден уткі.

— Страшна катастрофа. З Нового Йорку доносять, що на середнім діврі в Rio Janeiro стала ся вчера страшна катастрофа. Наїхали на себе два особові поїзди. Досі видобуто звід звалищ 200 трупів.

— Три жертві ріки. Дія 1. с. м. вибралася в Коломії офіційский слуга Адр. Рінель ще з двома драконами на конях на проїздку над місцевий потік, зв. "Коломайкою". Рінель їхав на тресовані коні і хотів перескочити річку в місці значної глибини. Конь перескочив, іздець однак стратив рівновагу і упав в воду. На його ратунок скочив до води оден дракон, але і сей пішов на дно; скочив отже на ратунок і третій вояк, однак товаришів не міг найти і ледви сам вийшов з житем. — Слідуєчого дія утопив ся в Коломії вояк Ал. Іванюк, купуючи ся в небезпечно місці в Пруті.

— Селянські розрухи в Росії. До Петербурга доносять з Курска, що в селі Мірополе вибухли селянські розрухи. Коли привіхали там геометри на помір землі, селяни почали звонити на тревогу. Зібралося ся близько 2.000 селян, котрі прогнали з села геометрів і поліцію, що прибула з ними. До села привіхав губернатор з війском. Кілька десятків селян арештовано.

Оповістки.

— Іменовання. Міністерство торговлі іменує почтовими асистентами почт. практикантів: К. Поляшка, А. Табенцкого, С. Кайма, С. Паселя, А. Ольпінського, К. Гродецкого, А. Стренка і В. Г

сім'є діткнути ся чужовірець. Хоч рабів має щойно 25 літ, тішить ся незвичайним поважанням серед своїх вірних і то лише тому, що є сином славних предків, бо его рід панув діадично в Садагурі як династія від кількох віков. „На престол вступив“ в 1905. році в 15. році життя. Оженив ся у 18. році життя з одною російською жінкою, котру пізнав щойно при шлюбі.

Новий сигналний прилад у війску. Одній фабриці в Віртембергії удається збудувати рефлектор до ужитку піхоти, який мимо дуже малих розмірів може кидати съвітло на віддалю 7 кілометрів. Ефект съвітла забільшав окрема конструкція. Порушується ся тим приладом при помочі гузиків, уміщених на верху і боках сего прилада.

Кінотеатр в домі. Славний винахідник Едізон дарував съвітові новий свій винахід, який може мати для всіх велике значення. Є се кінотеатр, малий, легкий і дешевий, пригожий для школи і домів. Він не вимагає ні вправного оператора, ані великої салі, ані окремих середників безпечності. Пожар в виключений. Товариство Едізона виробляє для нового приладу фільми 300 метрів довжини. На тих фільмах є розміщені в трох рядах образи і є широкі лише на 6 мілім. а високі на 4 мілім. На екрані творить ся образ величини 2 квадратових метрів. Як жерела съвітла можна уживати електричності, або ацетилену. Перші проби сего кінотеатру були вже в берлінському товаристві Едізона. Існо сповіння ся покладані на нім надії, то кінотеатр одержить відповідне місце як середній вихований наукі, а також як розривка по всіх товариствах, а навіть і в домах. Велику прислугу зможе згаданий кінотеатр принести читальням по селах, улекшуючи ріжні відчуття і виклади. Тоді буде міг побачити наш селянин не одну корисну ему річ, якої доси він не лише, що не бачив, але навіть і про неї не чув.

Лист жовніра маринаки з другого віку по Христі. „Internationale Monatsschrift“ оголосує лист молодого жовніра маринаки до батька. Писав єго молодий Апіон, що походив з грецької родини, замешкалої в селі Філadelphії, в середуцім Египту. В сім часі — в половині другого віку по Христі — Египет був провінцією римської держави, яка між своїми підданими вербувала жовнірів до сукупності і морської армії. Так також Апіон вступив до маринаки і був призначений до Мізенум, до найважайшої стації військової маринаки в неаполітанськім заливі. Зраз по прибутю молодий жовнір написав слідуючий лист до батька: „Апіон ще сердечні по здоровлією своєму батькові і панові Елімахові. Передовсім желаю Тобі здоровля, щастя і всякої добри, як рівнож мої сестрі, єї дочці і мому братові. Складаю подяку Се рапісові, що виратував мене, коли лише мені грозила небезпека. По прибутю до Мізенум я одержав від цісаря три штуки золота як жолд і добре мені веде ся. Прошу Тебе, Пане Батьку, напиші мені найперше листочек про своє здоровле, потім про здоровле моїх рідні, вінци, щоби я міг поцілувати Твою руку, бо Ти добре мене виховав, насідком чого надіюся скорше діннати чогось, коли богам подобає ся. Кланяй ся від мене капітанові, рідні, Серенілі і моїм другам. Шлю Тобі мій портретичок Евактіоном. Впрочім називаю ся Антоній Максімус (римське ім'я, котре Апіон вступаючи до війска одержав). Желаю Тобі гаразду — корабель Атеноніке“.

Телеграми

в дні 6. серпня.

Ілью. (ТКБ). Болгарський король Фердинанд прибув тут на тижневий віпочинок. На цопраксі двірці привітали короля присутні на пероні жінка міністра заграницьких справ гр. Берхтолдева. З кінцем сего тижня виїздить король до Софії.

Четній. Нині прийшло знова до кровової стрілі над чорногорско-турецкою границею. Огонь з карабінів тревав цілий день. Про вислід боротьби нема близших вістей.

Женева. Італійські мирові посередники гр. Удішто і б. міністер Бертолін, виїхали вчера нечайно в Европу до Риму. Два турецькі посередники лишили ся в Европі. Італійські удалися до Риму, щоби здати правительству звіт про стан переговорів.

Царгород (ТКБ). По ухвалі правительства відповіря розіграли ся в палаті послів бурливі сцени. Два альбанські послів обидже-ні словами кількох молодотурків, кинули ся на них і прийшло до бійки. Посол Рамі витягнув револьвер. Крик тривав кілька хвиль. Коли настав спокій, повторив предсідник ухвалу про зану недовірія і оповістив, що відрочує наради палати на необмежений час.

Царгород. (ТКБ). Палата ухвалила ся своїми ухвалами від вислухання розпорядку замикаючою сесію, який мав бути вчера відчитаний. Іменно правительство повідомило предсідника палати, що о 1. год. по полуночі наступити відчитання декрету. Тому, що палата відрочена на необмежений час, правительство не буде могло предложити більше палаті декрету. Супроти події, що після конституції правительство, якому палата ухвалила заяву недовірія, має ся уважати за повалене, пересилена єще більше заострило ся.

Царгород. (ТКБ) Правительство видало заряджене в цілі удержання ладу з нагоди відчитання розпорядку, розвязуючого палату. На площі перед парламентом установлено кіноту і піхоту. Поліція розігнала цікавих людей зібраних перед будинком парламенту.

Царгород. (ТКБ) (Год. 225 м. по пол.). Великий везир відчитав в присутності всіх міністрів в палаті і сенаті (в палаті було присутніх 11 послів, в сенаті 6 сенаторів) декрет, який по думці недавної ухвали сенату, інтерпретуючої конституцію, постановляє, що теперішня палата як наступниця попередньої має бути розвязана і тому єї мандат згине. Палата, що зібрала ся 18. цьвітня, мала відключно за задачу видати осуд в справі ріжні гадок що до уступу XXXV. конституції. Сей мандат виконено і парламент має бути замкнений, рівнож мусить бути розписані нові вибори. Розпорядок має дату з неділі.

Царгород. (ТКБ) Предсідник палати заявив, що вість правительства в справі розвязання палати одержав щойно по засіданню. Предсідник повідомив правительство про ухвалу що до відрочення палати і повідомив сультана про висловлені кабінетом заяви недовірія.

Царгород. (ТКБ). Султан не приняв предсідника палати. Супроти сего, вислали посли телеграму до султана з вістию про ухвалу палати. Султан не приняв телеграми. Правительство уважав ухвалу палати за незаконну тому, що вже в неділю вечором повідомив предсідника про ухвалу сенату.

Царгород. (ТКБ). Я запевнюють, султан, який в неділю приняв предсідника палати посли, висказав бажане, щоби межі комітетом а правителством була єдність.

Царгород. (ТКБ) З Трапезунту надійшли три телеграми до міністерства внутрішніх справ з протестом проти розвязання палати і помилування достойників старого правительства.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить, що розвязане турецької палати послів було неминучою річкою, тому, що палата ставила поважну перешкоду введенню дальших півурядових мирових переговорів. Коли би не внутрішне пересилання в Туреччині, то цевно справа заключення миру була би на найлучший дії.

Берлін. „Vossische Ztg.“ доносить